

धर्माश्रमेइति गार्हस्थेऽत्रयाणां वर्णानां धर्माणां उपश्रुतिरंतर्भावः संख्याताप्रकटा तथाऽध्यवसिनानैष्ठिकवानप्रस्थयतीनां ब्राह्मणानां च धर्माणां उपश्रुतिः संख्याता तथाराजधर्मेऽपुधर्मेः सहलोका अंतर्भूता इति सार्धः श्लोकः ॥ ६ ॥ अत्र पूर्वोक्तां कथां स्मारयति उदाहृतमितिसार्धः ॥ ७ ॥ ८ ॥ आश्रमं आश्रमविहितं कर्म धर्मतुल्यित्वा किं दंडनीति जो धर्मो महात्त आश्रमधर्म इति संदिश्य दृष्टांतवचने सिद्धांतं श्रोतुं प्रभुं उपासते धर्माश्रमेऽध्यवसिनां ब्राह्मणानां युधिष्ठिर ॥ यथात्र याणां वर्णानां संख्यातोपश्रुतिः पुरा ॥ ६ ॥ राजधर्मेऽपुधर्मेः सहलोकाः सुचरितैः सह ॥ उदाहृतं तेराजेंद्रयथाविष्णुं महौजसं ॥ ७ ॥ सर्वभूतेश्वरं देवं प्रभुं नारायणं पुरा ॥ जग्मुः सुबहुशः शूराराजानो दंडनीतये ॥ ८ ॥ एकैकमात्मनः कर्म तुल्यित्वा श्रमं पुरा ॥ राजानः पर्युपासंत दृष्टांतवचने स्थिताः ॥ ९ ॥ साध्या देवा वसवश्चाश्विनौ च रुद्राश्च विश्वे मरुतां गणाश्च ॥ सृष्टाः पुरा त्यादिदेवेन देवाः क्षात्रे धर्मवर्तयंते च सिद्धाः ॥ १० ॥ अत्र ते वर्तयिष्यामि धर्ममर्थविनिश्चयं ॥ निर्मर्यादेव वर्तमाने दानवैर्कार्णवे पुरा ॥ ११ ॥ बभूव राजा राजेंद्रमांधातानामवीर्यवान् ॥ पुरा वसुमतीपालो यज्ञं च क्रेदितं विष्णुरूपमास्थाय वासवं ॥ १२ ॥ स पार्थिवैर्वृतः सद्भिर्चर्यमास तं प्रभुं ॥ तस्य पार्थिवसिंहस्य तस्य चैव महात्मनः ॥ संवादोऽयं महानासीद्विष्णुं प्रति महाद्युतिं ॥ १३ ॥ इन्द्र उवाच किमिष्यते धर्मभृतां वरिष्ठयद्रष्टुकामो सितमप्रमेयं ॥ अनंतमायामितमंत्रवीर्यं नारायणं त्यादिदेवं पुराणं ॥ १४ ॥ नासौ देवो विश्वरतः सुराणां ॥ बुद्ध्या भक्त्या चोत्तमः श्रद्धया च ततस्ते हं दध्नि वरान्यथेष्टं ॥ १५ ॥ मांधातो वाच असंशयं भगवन्नादिदेवं द्रक्ष्यामि त्वाहं शिरसा संप्रसाद्य ॥ त्यक्त्वा कामान् धर्मकामोत्थरण्यमिच्छे गंतुं सत्यं लोकदृष्टं ॥ १६ ॥ क्षात्राद्धर्माद्विपुलादप्रमेया लोकाः प्राप्ताः स्थापितं स्वयं शश्व ॥ धर्मो यो सावादिदेवात्प्रवृत्तो लोकश्रेष्ठं तं न जानामि कर्तुं ॥ १७ ॥ इन्द्र उवाच असैनिका धर्मपराश्च धर्मपरां गतिं न नयंते त्ययुक्तं ॥ क्षात्रो धर्मो त्यादिदेवात्प्रवृत्तः पश्चादन्ये शेषभूताश्च धर्माः ॥ १८ ॥

तियोजना ॥ १ ॥ १० ॥ अर्थस्य निश्चयो यत्र ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ वासवं ऐंद्ररूपं ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ त्वाहं त्वामहं ॥ १९ ॥ तं क्षात्रं धर्मात् श्रेष्ठं कर्तुं न जानामि ॥ २० ॥ न संति सैनिका ये पते असैनिकाः अराजानः धर्मे विषये परां गतिं काष्ठां न नयंते न प्रापयंति अन्यं स्वयं च न व्रजंति राजानस्तु प्रयुक्तैर्धर्मैर्द्वयमपि कुर्वन्ति सयुक्तमिति पाठे हि प्रसिद्धं अयुक्तं अभिनिवेशशून्यं यथा स्यात् तथा हे लयैव न नयंते इत्यर्थः शेषभूताः अंगभूताः ॥ २१ ॥